
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 330.322.2:624(477)

К. О. Басенко, аспірант

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ**

Анотація. *Визначено та обґрунтовано основні домінанти реалізації інвестиційної політики в контексті забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку будівельної галузі України, які підпорядковуються зазначеній меті – активізації стійкого соціально-економічного розвитку будівельної галузі шляхом реалізації стратегічних завдань розвитку, а саме: збільшення обсягу готової будівельної продукції шляхом розморожування незавершених об'єктів будівництва; активізації інвестиційно-будівельних процесів у житловому будівництві; розвитку державно-приватного партнерства; підвищення привабливості галузі шляхом забезпечення ефективного використання інвестиційного потенціалу будівельної галузі України.*

Ключові слова: *будівельна галузь, інвестиційна політика, домінанти інвестиційної політики, соціально-економічний розвиток.*

К. А. Басенко, аспірант

**ПРІОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ
ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ В СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ
В КОНТЕКСТЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ**

Аннотация. *Определены и обоснованы основные доминанты реализации инвестиционной политики в контексте устойчивого социально-экономического развития строительной отрасли Украины, которые отвечают определенной цели – активизации устойчивого социально-экономического развития строительной отрасли путем реализации стратегических задач развития, а именно: увеличения объема готовой строительной продукции путем размораживания незавершенных объектов строительства; активизации инвестиционно-строительных процессов в жилищном строительстве; развития государственно-частного партнерства; повышения привлекательности отрасли путем обеспечения эффективного использования инвестиционного потенциала строительной отрасли Украины.*

Ключевые слова: *строительная отрасль, инвестиционная политика, доминанты инвестиционной политики, социально-экономическое развитие.*

К. О. Basenko, postgraduate student

**PRIORITY AREAS FOR IMPROVEMENT OF INVESTMENT POLICY IN THE BUILDING
INDUSTRY IN THE CONTEXT OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE**

Abstract. *The main dominant of the investment policy are identified and justified in the context of sustainable socio-economic development of the construction industry in Ukraine, which meet a certain goal - enhancing sustainable socio-economic development of the construction industry through the implementation of strategic development objectives, in particular: the increase of finished construction products by unfreezing of unfinished constructions; enhancing investment and construction processes in housing construction; development of public-private partnership; increasing the attractiveness of the industry by ensuring the efficient use of the investment potential of construction industry of Ukraine.*

Keywords: *construction industry, investment policy, dominants of the investment policy, socio-economic development.*

Постановка проблеми. *Центральною проблемою при розробці та реалізації інвестиційної політики в будівельній галузі у складі державної інвестиційної політики є забезпечення соціально-*

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

економічного розвитку національної економіки, що є запорукою суспільного прогресу, національної безпеки країни та її авторитету у міжнародній спільноті. Априорі це вимагає покласти концептуальні засади моделі розвитку в основу формування сучасної конструкції інвестиційної політики в будівельній галузі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Різноманітні аспекти інвестиційної політики знайшли відображення у наукових працях відомих учених: В. В. Гейця, М. С. Герасимчука, Б. Я. Кваснюка, І. І. Лукінова, А. А. Пересади та ін. [1]. Вагомий внесок у розробку теоретичних і практичних засад функціонування будівельної галузі в системі інвестиційно-будівельного комплексу зробили вчені-економісти Бузирев В. В., Суворова А. П., Федосєєв І. В., а також Гусаков В. М., Федоренко В. Г. [2,3]. У той же час проблемні питання реалізації інвестиційної політики з урахуванням галузевих особливостей будівництва та його неоднозначної ролі на окремих стадіях інвестиційного циклу, а також причини, що гальмують дієвість важелів та інструментів інвестиційної політики в активізації інвестиційно-будівельної діяльності в Україні, вивчені недостатньо й потребують поглибленого дослідження та аналізу з урахуванням реалій сучасних трансформаційних процесів.

Мета статті. Метою статті є визначення та обґрунтування пріоритетних напрямків удосконалення реалізації інвестиційної політики в будівельній галузі в контексті соціально-економічного розвитку України та окреслення основних складових економічного алгоритму моделі активізації інвестиційно-будівельних процесів у галузі шляхом визначення основних чинників, що гальмують розвиток інвестування та реалізації широкомасштабних національних інвестиційних програм в будівельній галузі національної економіки.

Виклад основного матеріалу. Як свідчить вітчизняний досвід, сучасна модель формування та реалізації інвестиційної політики у досліджуваній галузі національної економіки є регресивною, що має такі основні аспекти: відсутність конкретних механізмів реалізації та невизначеність джерел фінансування пріоритетних для національної економіки інвестиційних проектів; незбалансованість законодавчої бази, що регулює інвестиційну діяльність в Україні в цілому і в будівельній галузі зокрема; інформаційна закритість та відсутність єдиної бази даних щодо функціонування будівельних підприємств галузі.

Враховуючи те, що теоретичною основою теорії економічного розвитку соціально-економічних систем є теорії систем, самоорганізації, управління та організації, причому загальна теорія систем є базовою для всіх інших теорій, доцільно реалізувати системний підхід і до вирішення проблеми удосконалення інвестиційної політики в досліджуваній галузі саме через призму соціально-економічного розвитку. В цьому контексті доречно згадати запропонований Л. М. Шимановською ланцюг розвитку соціально-економічних систем: виклик – вплив – суперечності – відповідь через управління – розвиток, що фактично і є відображенням процесу розвитку інвестиційної політики і основою для формування концептуальних засад її удосконалення.

Водночас здійснення інвестиційного процесу в економіці будь-якого типу можливе лише за наявності достатнього для функціонування інвестиційної сфери ресурсного потенціалу, існування економічних суб'єктів, здатних забезпечити інвестиційний процес в необхідних масштабах, а також діючого механізму трансформації інвестиційних ресурсів у об'єкти інвестиційної діяльності. Інвестиційна політика повинна забезпечувати позитивний вплив на всі вищезазначені умови.

Активізація інвестиційної діяльності є не лише основною умовою виведення будівельної галузі з глибокої кризи, але й найважливішим визначальним чинником її подальшого розвитку на інноваційно-інвестиційній основі відповідно до вимог часу, що вимагає не тільки проведення інституціональних перетворень, але й залучення в будівельну галузь великомасштабних інвестицій. Проведений аналіз також виявив гостру інвестиційну потребу як промислового, так і житлового будівництва, а тому створення передумов для масового припливу інвестицій в будівельну галузь повинно стати найважливішим елементом стратегії інвестиційної політики на сучасному етапі.

Для цього, передусім, необхідно забезпечити на державному рівні формування сприятливого, економічно-еквівалентного ринкового середовища, в якому економіка спонукає до інвестування, а у суб'єктів господарювання з'являються і розширюються інвестиційні можливості для оновлення основного капіталу і його нарощування за рахунок власних і залучених джерел, включаючи інозем-

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

ний капітал. Водночас наявність відтворювальної кризи і зовнішніх викликів зумовлює необхідність посилення ролі держави в регулюванні інвестиційної діяльності [10].

Інвестиційна політика в будівельній галузі, на наш погляд, має бути підпорядкована завданням структурної перебудови економіки і спрямована на забезпечення збалансованого і гармонійного розвитку усіх ланок галузі, оновлення виробничого потенціалу, підвищення ефективності його використання на основі впровадження в практику досягнень науково-технічного прогресу, освоєння ресурсозберігаючих технологій, модернізації і реконструкції виробництва.

З урахуванням проведених попередніх досліджень доцільно виділити рівні формування ефективної інвестиційної політики в досліджуваній галузі. На першому рівні за допомогою реалізації конкретних законодавчих і правових механізмів створюються умови для можливої генерації та акумуляції бюджетних інвестицій і залучення позабюджетних коштів, а також іноземного капіталу. Задіяні на цьому рівні механізми покликані забезпечувати гарантії інвесторам, надання податкових пільг, методичну базу оцінки і прогнозування ефективних напрямів вкладень залучених ресурсів та одночасно вирішувати стратегічні, соціальні і інші завдання будівельної галузі.

На другому рівні будівельної галузі розробляються інвестиційні програми, проводиться відбір критеріїв оцінки ефективної реалізації проектів і програм, визначається частка участі держави в реалізації інвестиційного проекту, структура інвестицій, прогнозується рівень ефективності кожного виду інвестицій.

На третьому рівні за результатами експертизи інвестиційних проектів визначаються конкретні адресні пільги залежно від умов та схем фінансування, цілей і умов реалізації інвестицій. При цьому заохочувальні і стимулюючі механізми повинні включатися в реалізацію інвестиційних програм тільки на етапі дослідження стану конкретного реципієнта з позиції відповідності інвестиційно-будівельної діяльності пріоритетним завданням інвестиційної політики.

На четвертому рівні необхідно проводити дослідження досягнутих показників ефективності з метою вчасного внесення коригувань і поправок до формування державних фондів інвестування інвестиційно-будівельних програм.

Слід зазначити, що рішення стратегічних завдань розвитку інвестиційно-будівельних процесів повинне здійснюватися як у галузевому, так і в територіальному аспектах з урахуванням специфіки функціонування будівельної галузі, що полягає в існуванні складних вертикальних, горизонтальних і перехресних функціональних зв'язків між суб'єктами будівельної галузі та суміжних галузей.

Рішення стратегічних завдань повинно забезпечити досягнення головної мети реалізації державної інвестиційної політики на сучасному етапі, яка визначена нами як забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку будівельної галузі України, що є важливою передумовою прогресивних технологічних змін в промисловості та модернізації технічного стану житлового будівництва. Основні ключові стратегічні і тактичні орієнтири реалізації інвестиційної політики в контексті інноваційно-інвестиційного розвитку будівельної галузі систематизовані на рис. 1.

На наш погляд, активізація стійкого інноваційно-інвестиційного розвитку будівельної галузі можлива при реалізації наступних стратегічних завдань:

- розробка мотиваційно-індикативного механізму регулювання інноваційно-інвестиційних процесів галузі будівництва;
- розробка і впровадження заходів щодо стимулювання залучення заощаджень населення в інвестиційний процес шляхом використання можливостей некапіталомісткого зростання за рахунок завантаження виробничих потужностей, що простоюють, а також зменшення числа посередників між інвесторами, виробниками і споживачами будівельної продукції;
- посилення інноваційної спрямованості інвестиційної діяльності шляхом удосконалення управління процесом інвестування в основні засоби підприємств будівельної галузі;
- підвищення інвестиційної привабливості будівельної галузі завдяки вирішенню питань про власність на землю під будівлями і спорудами;
- створення умов, що сприяють використанню корпоративних облігацій як джерела залучення інвестицій у будівельну галузь на інноваційній основі;
- розробка, вдосконалення та впровадження інноваційних механізмів іпотечного житлового кредитування як перспективного напрямку розвитку галузі будівництва та ін.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

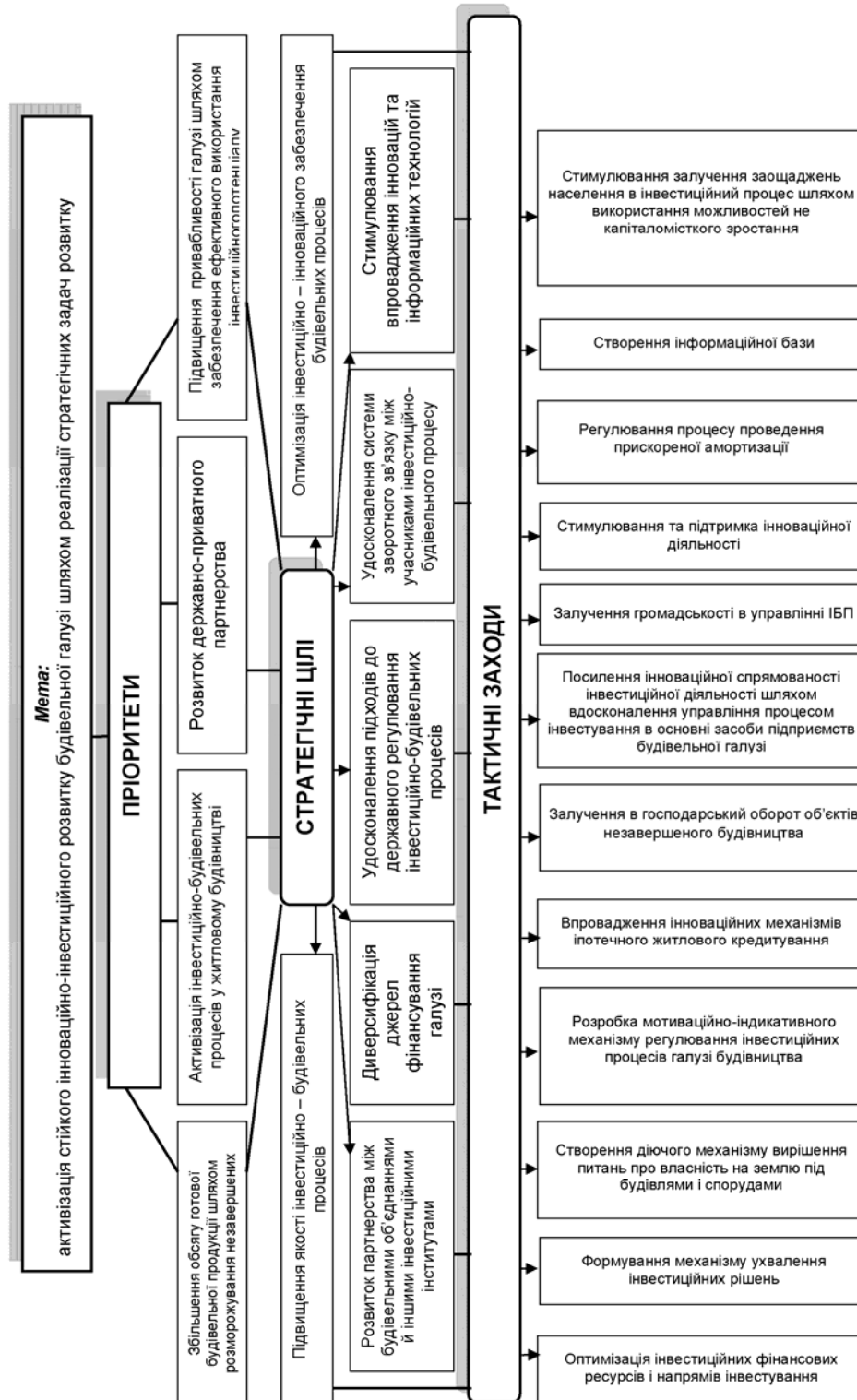

Рис. 1. Пріоритетні напрями реалізації інвестиційної політики в контексті інноваційно-інвестиційного розвитку будівельної галузі
Джерело: розроблено автором.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

При реалізації системної державної інвестиційної політики в будівельній галузі досить важливим є її узгодження на державному та регіональному рівнях. На державному рівні повинні постійно здійснюватися заходи підтримки найбільш перспективних видів будівельної діяльності (зокрема, заходи щодо реалізації житлового будівництва як перспективного напряму забезпечення рівня життя населення шляхом інвестування заморожених об'єктів житлового фонду), а також забезпечуватися збалансованість розвитку економіки та перехід її до нового якісного стану з найменшими витратами.

Надмірна відносна централізація прийняття управлінських рішень у інвестиційних процесах будівельної галузі, що притаманна українській системі державного управління інвестиційно-будівельними процесами, не дозволяє повною мірою задіяти потенціал підприємницького та громадського секторів управління.

Відмінності в суб'єктах та цілях прийняття рішень щодо різних аспектів розвитку інвестиційних процесів будівельної галузі у сучасній системі управління зазначеними процесами вимагають знаходження спільної єдиної методологічної основи організації процесу їхнього прийняття і реалізації.

Такому твердженню відповідає принцип спільного управління як напрямок організації системи управління, що можна застосувати у сфері вирішення фінансових, господарсько-економічних, функціональних, організаційно-структурних та інших питань функціонування та розвитку інвестиційно-будівельної інфраструктури. Разом з тим, розширення предметних сфер і логічна завершеність застосування принципу спільного управління інвестиційно-будівельними процесами набувають все більшої актуальності в силу підвищення конкурентності інвестиційного середовища в будівельній галузі.

Під реалізацією принципу спільного управління ми розуміємо здійснення процесу управління в рамках реалізації інвестиційної політики таким чином, щоб регулюючий вплив на перебіг інвестиційно-будівельних процесів на інвестиційному та будівельному ринках здійснювався шляхом спільного прийняття та реалізації управлінських рішень трьома секторами управління: органами державної влади, бізнес-структурами та громадськими організаціями з різним співвідношенням функціональних і владних компетенцій між ними.

Можливість впровадження на практиці принципу спільного управління в рамках реалізації інвестиційної політики в будівельній галузі та ефективність його реалізації через використання реальних форм та механізмів залежать, на наш погляд, від менталітету нації, традицій самоорганізації у суспільстві та економіці, розвитку неформальних інститутів управління, тобто від позиціонування у свідомості населення країни ролі держави в регулюванні економічних і суспільних процесів, а також участі в управлінні господарською сферою на мезо- та макрорівні.

Виходячи з вищенаведеного, нами запропонована систематизація рівнів формування параметрів і реалізації управлінських рішень щодо інвестиційних процесів будівельної галузі (рис. 2). На кожному з рівнів відбувається деталізація умов попереднього рівня реалізації принципу спільного управління в будівельній галузі України: від загальних рис на ментальному зрізі до конкретних механізмів на найнижчому, практичному. Причому умовою переходу від одного рівня до іншого є наукове вирішення раціональних методів, схем та механізмів реалізації попереднього етапу (зрізу).

Вищезазначене дає нам підстави стверджувати, що в Україні система управління економікою зазнає структурно-функціональної видозміни в напрямі збалансування векторів централізації-децентралізації, проте процеси носять несистемний характер використання сильних сторін секторів бізнес і громадського управління, а підприємницький, людський і матеріально-фінансовий капітал не знаходять ефективного використання повною мірою.

Необхідно дотримуватися дерегуляції інвестиційного процесу в будівельній галузі, зменшивши зайве втручання держави в економічну діяльність суб'єктів господарювання (що не означає відсутності контролю над таким значущим для економіки країни бізнесом), а також сформуванню новий механізм регулювання і контролю в цьому секторі, адекватний умовам і результатам лібералізації в будівельній галузі.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

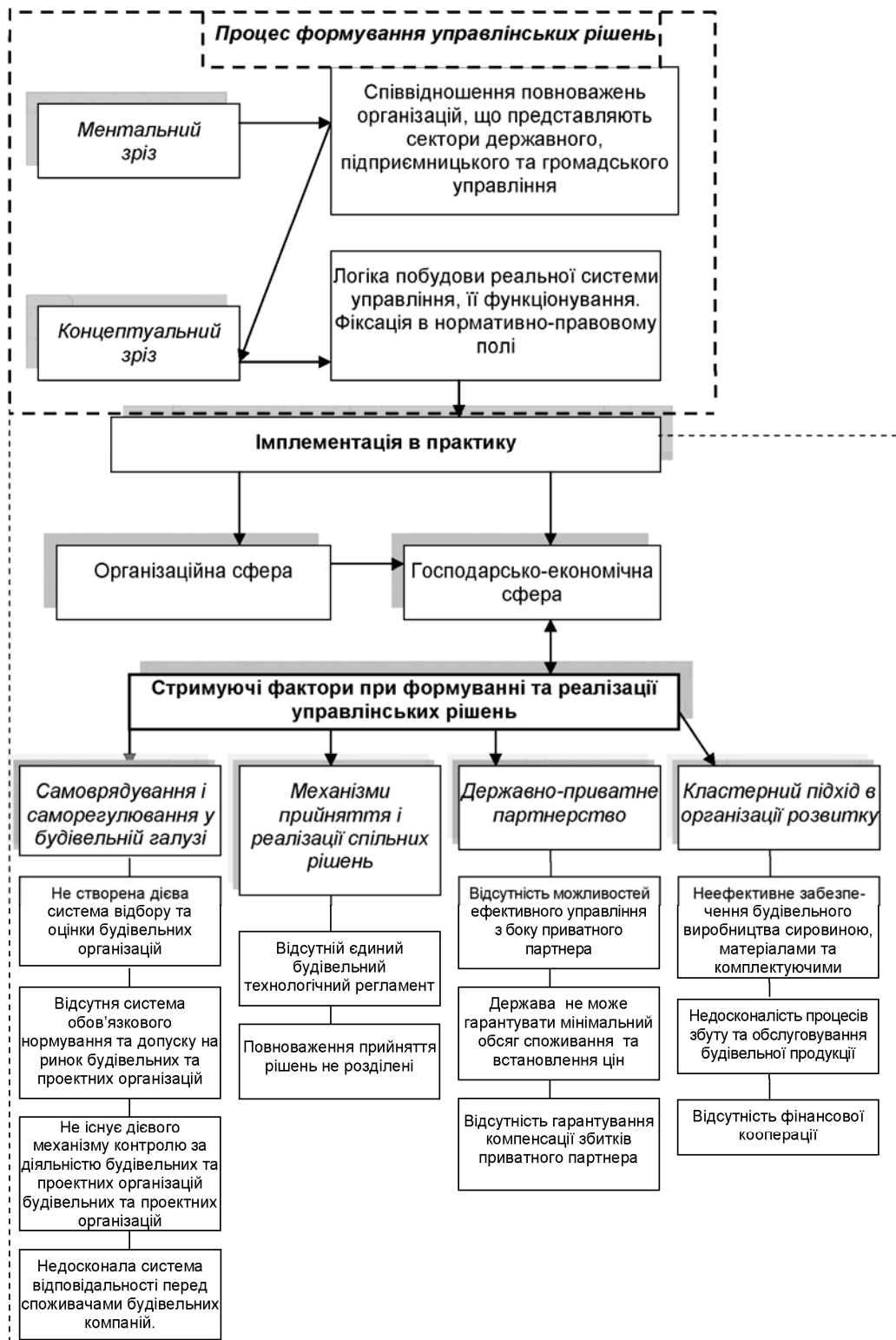

Рис. 2. Рівні формування параметрів і реалізації управлінських рішень щодо інвестиційних процесів будівельної галузі

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Інвестиційна політика повинна забезпечити дотримання пріоритетності вкладень інвестицій в найбільш актуальні для країни об'єкти будівництва, що є критично важливими для соціальної та виробничої інфраструктури. Держава повинна визначити пріоритети і створити систему економічних заходів, які стимулюють рух інвестицій в потрібному напрямі (наприклад, надання гарантійних зобов'язань) з метою зниження стратегічних ризиків інвесторів. Варіантами таких зобов'язань можуть бути пайове фінансування, пільгове кредитування та ін. Особливо важливим є використання заморожених державних коштів у незавершеному будівництві.

Окремою домінантою інвестиційної політики в будівельній галузі необхідно визнати забезпечення її детінізації. Як показало дослідження, саме цей фактор є найбільш ваговим щодо впливу на зниження ефективності використання інвестицій у галузі. В контексті вищезазначеного для активізації інвестиційно-будівельних процесів вирішальним питанням є вдосконалення фіскального механізму інвестиційної діяльності. На наш погляд, податкова політика України має перейти від домінування фіскальних пріоритетів до реалізації стимулюючого потенціалу шляхом надання податкових пільг і преференцій окремим пріоритетним видам будівельної діяльності, зокрема варто передбачити наступні заходи:

- зниження ставки податку на прибуток, що реінвестується в модернізацію основних фондів. У цьому контексті варто зазначити, що зниження номінальної ставки податку до 16% для всіх підприємств, як передбачено Податковим кодексом, не є ефективним у контексті стимулювання інвестицій. Більш доцільним є введення податкової «вилки». Зокрема, необхідно знизити до 10% ставку податку на частину прибутку, який реінвестується в модернізацію основних фондів;
- зниження ставки єдиного соціального внеску, який сплачують роботодавці. В умовах досить низької номінальної ставки податку з доходів фізичних осіб цілком можливим є перерозподіл навантаження зі сплати єдиного соціального внеску в бік збільшення частки, що сплачується працівниками;
- спрощення процедури звітування до податкових органів, зокрема завдяки узгодженню методик ведення податкового та бухгалтерського обліку;
- надання галузевих і територіальних податкових пільг на основі критеріїв, які унеможливають масове використання таких інструментів для мінімізації оподаткування чи отримання конкурентних переваг порівняно з іншими учасниками ринку;
- здійснення аналізу ефективності застосування спеціальних режимів стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності (технопарків, наукових та індустріальних парків), формування єдиної концепції їхнього розвитку.

З урахуванням вищезазначених пріоритетів реалізації інвестиційної політики будівельної галузі в контексті забезпечення соціально-економічного розвитку сформулюємо алгоритм активізації інвестиційно-будівельних процесів шляхом формування та реалізації інвестиційної політики, що зумовлений врахуванням наступних вихідних положень:

1. Необхідність обґрунтування системи заходів щодо пошуку інвестиційних ресурсів та управління їхнім ефективним використанням.

2. Координація усіх форм інвестиційної політики в будівельній галузі: інвестиційна політика владних органів (міждержавна, державна, регіональна, локальна, місцева); інвестиційна політика інших інституціональних одиниць (підприємств, союзів, асоціацій і т. д.).

3. Розробка та включення в інвестиційну політику досліджуваної галузі системи законодавчих і нормативних актів, що регулюють інвестиційний процес; створення інституціональної структури із закріпленням за інвестиційними інститутами відповідних повноважень стосовно організації, координації, планування і контролю за інвестиційно-будівельними процесами; інтеграція інвестиційно-будівельних процесів у відкриту економічну систему; обґрунтування пріоритетних напрямів розвитку інвестиційно-будівельної галузі в ув'язці з реальними джерелами фінансування інвестицій.

4. Обґрунтування раціонального варіанту моделі розвитку інвестиційної політики у будівельній галузі з охопленням наступних можливих сценаріїв:

- проведення активної інвестиційної політики, спрямованої на розширене відтворення житлового фонду, основного капіталу, структурної перебудови виробництва і забезпечення економічної безпеки України;

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

- підтримки існуючого рівня розвитку будівельної галузі в умовах прямого впливу негативних чинників економічного розвитку.

Висновки. Підсумовуючи особливості запропонованого алгоритму, слід зазначити, що він передбачає економічне обґрунтування форм відтворення основного капіталу шляхом проведення капітального ремонту та модернізації, реконструкції, технічного переозброєння та нового будівництва. Основне призначення цієї функціональної моделі полягає у підвищенні цільової активізації інвестиційної та інноваційної діяльності будівельної галузі на основі об'єднання інтересів інвесторів з іншими учасниками інвестиційно-будівельної діяльності з метою забезпечення соціально-економічного розвитку України, галузі і суб'єктів господарювання. Водночас необхідно більш глибоко розглянути можливості діючого економічного механізму щодо ефективної реалізації інвестиційних процесів у будівельній галузі України на засадах інвестиційного партнерства.

Література

1. Экономика строительства : уч. пособие для студ. высших уч. заведений / [Бузырев В. В., Суворова А. П., Федосеев И. В., Чепаченко Н. В.]. – [3-е изд.]. – М. : Академия, 2010. – 336 с.
2. Горчаківська Г. В. Інвестиції як складова ефективної діяльності підприємств будівельного комплексу / Г. В. Горчаківська // Економіка будівництва і міського господарства. - 2010. - Т. 5, № 3. - С. 147-151.
3. Гусаков В. М. Стан підприємництва та напрями його подальшого розвитку на основі науково-технічного прогресу в будівельному комплексі України / В. М. Гусаков, В. Г. Федоренко // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. - 2007. - №1.
4. Офіційний сайт Державного управління статистики в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Микитюк П. П. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств : монографія / П. П. Микитюк. – Тернопіль: ТНЕУ, 2009. – 304 с.
6. Марчук Т. С. Системний підхід до визначення конкурентоздатності будівельної організації / Т. С. Марчук / Формування ринкових відносин в Україні. Збірник наукових праць. – 2010. - Вип. 4. – С. 130-133.
7. Нешитой А. С. Інвестиції: учебник / А. С. Нешитой. – [5-е изд., перераб. и испр.]. – М. : Дашков и К°, 2007. – 372 с.
8. Приб К. А. Інвестування: навч. посіб. для дистанційного навчання / За наук. ред. М. Ю. Коденської. – К. : Університет «Україна», 2007. – 259 с.
9. Пінчук Ю. Б. Прийняття рішення щодо інвестування в об'єкти житлового будівництва через механізм ФФБ / Ю. Б. Пінчук // Будівельне виробництво. – 2013. – № 19. – С. 72–77.
10. Колодій Ю. С. Основні напрями сприяння розвитку промислового будівництва у моделі індикативного управління будівельною галуззю / Ю. С. Колодій // Науковий вісник НЛТУ України. - 2012. - Вип. 13. - С. 300-305.

References

1. Buzyrev, V. V., Suvorova, A. P., Fedoseyev, I. V., & Chepachenko, N. V. (2010). *Ekonomika stroitelstva: uch. posobiye dlya stud. vysshyih uch. zavedeniy* [Construction Economics: tutorial for students of higher educational establishments]. Moscow: Akademiya [in Russian].
2. Horchakivska, H. V. (2010). Investytsii yak skladova efektyvnoi diialnosti pidpriemstv budivelnoho kompleksu [Investments as part of an effective activity of enterprises of building complex]. *Ekonomika budivnytstva i miskoho hospodarstva - Economics of Civil Engineering and Municipal Economy*, 5(3), 147-151 [in Ukrainian].
3. Husakov, V. M., & Fedorenko, V. H. (2007). Stan pidpriemnytstva ta napriamy yoho podalshoho rozvytku na osnovi naukovo-tekhnichnoho prohresu v budivelnomu kompleksi Ukrainy [State Enterprise and directions of its further development through the scientific and technological progress in the construction industry in Ukraine]. *Derzhavnyi informatsiyni biuleten pro pryvatyzatsiiu - State newsletter on privatization*, 1, n.p. [in Ukrainian].
4. *State Statistics Service of Ukraine*. (n.d.). Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
5. Mykytiuk, P. P. (2009). *Analiz investytsiino-innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv: monohrafiia* [Analysis of investment and innovation activity of enterprises: a monograph]. Ternopil: TNEU [in Ukrainian].
6. Marchuk, T. S. (2010). Systemnyi pidkhid do vyznachennia konkurentozdatnosti budivelnoi orhanizatsii [Systematic approach to determining competitiveness of construction organization]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini. Zbirnyk naukovykh prats - Formation of market relations in Ukraine. Collection of scientific Papers*, 4, 130-133 [in Ukrainian].
7. Neshitoy, A. S. (2007). *Investitsii: uchebnyk* [Investments: the textbook]. Moscow: Dashkov i Ko [in Russian].
8. Prib, K. A. (2007). *Investuvannia: navch. posib. dlia dystantsiinoho navchannia* [Investing: a manual for distance learning]. Kyiv: Universytet "Ukraina" [in Ukrainian].
9. Pinchuk, Yu. B. (2013). Pryiniattia rishennia shchodo investuvannia v obiekty zhytlovoho budivnytstva cherez mekhanizm FFB [The decision is to invest in housing projects through the mechanism of construction financing fund]. *Budivelne vyrobnytstvo - Construction production*, 19, 72-77 [in Ukrainian].
10. Kolodii, Yu. S. (2012). Osnovni napriamky spriyannia rozvytku promyslovoho budivnytstva u modeli indykatyvnoho upravlinnia budivelnoiu haluzziu [The main directions to promote industrial development in the indicative management model construction industry]. *Naukovy visnyk NLTU Ukrainy - Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine*, 13, 300-305 [in Ukrainian].

Надійшла 13.03.2014